

SVMMARIVM EORVM QVAE IN  
SINGVLIS CAPITIBVS HORVM

librorum explicantur. Prior numerus folium: posterior capitulum designabit.

LIBRO I. HAEC INSUNT.

**H**ortorum institutio, & eorundem priscus usus.  
fol. 1. cap. 1.

Quæ utilitas expectanda ab hortis: ad hæc quis finis ac  
scopus esse debeat cultura illorum. f. 3. c. 2.

Modus & secretum edificandæ viæ sepi ac validæ: quæ  
futura sit horti tutissimum & perenne munimentum.  
f. 5. c. 3.

De hortorum situ, terra & aqua. 7. 4.

De hortensium stercore, & stercoratione. 9. 5.

De hortensium satione, & seminibus. 12. 6.

Auxilia & secreta pro hortensibus seminibus, & alijs:  
tam ante sationem, quàm post: ne ab aliqua cum in-  
terna, tum externa afficiantur iniuria. 15. 7.

De hortensium sarritione, runcatione & rigatione: cum  
prognostico fertilitatis, vel sterilitatis cuiusq; semen-  
tis. 18. 8.

Auxilia & secreta aduersus hortenses vermes, pulices,  
erucas, blattas, & limaces: tam olera, quàm arbores  
& fructus vitiantes. 20. 9.

Auxilia & secreta aduersus hortenses talpas, formicas,  
culices, & muscas, tam olera, quàm fructus euerten-  
tes, ledentes, ac fœdissimè deuastantes, & contra mo-  
lestas ranarum coactiones. 26. 10.

Auxilia

# INDEX.

*Auxilia & secreta aduersus serpentes hortorum, & alia quacuis reptilia, tam homines, quàm olera, arbores & fructus venenantia.* 30. 11.

*Remedium praesentissimum, et secretum, à quamplurimis summa autoritate viris saepenumero expertum contra virulentos serpentium morsus, etiam si percussus abfuerit.* 33. 12

*Auxilia & secreta aduersus scorpiones, bufones, hortenses mures, mustelas, & grandiores aliquot bestias, tam olera, quàm fructus, corrumpentes & vastantes.* 35. 13.

*Auxilia et secreta aduersus grandinem, fulmina ac tempestates, arborum, plantarumque flores & fructus, ut etiam segetem & vineas, misere perdentia.* 38. 14

*De rubiginè, pruina, carbunculatione, & alijs caelestibus iniurijs, quae arborum, frugum et vitium flores ac fructus perditè abolent.* 40. 15.

## LIBRO II. HAEC SVMMATIM explicantur.

### Hortensia olera.

**L**actuca cultus, auxilia, vsus, & secreta quamplurima 44. 1.

Brasica cultus, auxilia, &c. 47. 2.

Apij cultus, auxilia, &c. 51. 3.

Beta, portulaca ac bliti, auxilia, cultus, secreta, & vsus. 53. 4.

Asparagorum hortensium, cultus, &c. 59. 5.

Ruta hortensis cura, auxilia, &c. 59. 6.

† 5 Oxa-

# INDEX.

Oxalidis ac spinaceorum, cultus, auxilia, vsus, & secreta. 62.7.

## Radices esculentæ.

Porri auxilia, cultus & secreta. 63.8.

Allij cultus, auxilia, &c. 66.9.

Ceparum cultus, auxilia, &c. 69.10.

Radicis, seu raphani cultus, &c. 73.11.

## Herbacei fructus esculenti.

Cucurbitarum cultus, auxilia, &c. 76.12.

Cucumerum cultus, auxilia, &c. 82.13.

Peponum, melonum, & melopeponum cultus, auxilia, vsus & secreta. 87.14.

Cinara, seu hortensis cardui, cultus, cura, vsus & secreta. 88.15.

## Flores & plantæ hortorum odoratæ, & contrâ.

Rosarum cultus, auxilia, etc. 92.16.

Lilij cura, auxilia, &c. 95.17.

Violarum cultus, auxilia, &c. 98.18.

Cicini & amaranti cultus, &c. 99.19.

Salvia, rosmarini, satureia, hyssopi & fœniculi, cultus, &c. 103.20.

Lauandula, mentha, thymi, & solsequij, cultus, auxilia, &c. 106.21.

Vetto-

# INDEX.

- Veronica coronaria, & sampsuchi seu maiorana, cultus, auxilia, &c.* 110. 22.  
*Bellij, seu bellidis, & phlogij, hoc est, viola flammea & inodora, adhuc iridis, cultus, auxilia, &c.* 113. 23.  
*Absinthij & abrotoni cura, auxilia, &c.* 116. 24  
*Fragaria, Frambesii, & grossularij cultus, cura, auxilia, &c.* 117. 25.

## LIBRO III. HAEC TRACTANTUR ET EXPLICANTUR.

- Hortensium arborum praecepta quaedam et auxilia ingenere.* 121. 1.  
*Arborum, ac stirpium hortensium, morbi, labores, & impedimenta aliquot.* 125. 2.  
*Hortensium arborum egrotantium, aut aliter laborantium, remedia quaedam & secreta vniuersalia.* 129. 3.  
*Arboris Mali, eiusq; pomi, cultus, &c.* 132. 4.  
*Arboris Pyri, eiusq; pomi, cultus, &c.* 140. 5.  
*Arboris Cotonei, seu cydonij, & eius pomi, cultus, auxilia & secreta.* 143. 6.  
*Arboris Pruni, eiusq; pomi, cura, &c.* 146. 7  
*Arboris Cerasi, eiusq; pomi, cultus, &c.* 148. 8.  
*Arboris Mori, ac eius pomi, cura, &c.* 151. 9.  
*Arboris Persicae, ac eius pomi, cultus, &c.* 153. 10.  
*Arboris Mespili, & sorbi, pomiq; earundem, cultus, auxilia, & secreta.* 157. 11.  
*Arboris Nucis, seu Inglandis, eiusq; fructus, cura, auxilia, &c.* 160. 12  
*Arboris Amygdali, eiusq; nucis, cultus, auxilia & secreta.* 166. 13.  
 ARBO-

# INDEX.

|                                                                  |          |
|------------------------------------------------------------------|----------|
| Arboris Punica, ac eius pomi, cultus &c.                         | 169. 14  |
| Arborum Citrij, Aurantij & Limonij, earundemq. pomi, cultus, &c. | 177. 15. |
| Arboris fici, ac eius pomi, cultus, &c.                          | 183. 16. |
| Olea sativa, ac eius baccarum, cultus, &c.                       | 191. 17. |

## PLANTARVM ET ARBORVM QVAE IN HOC OPERE CONTINEN-

tur, Catalogus serie alpha-  
betica.

|                              |               |         |
|------------------------------|---------------|---------|
| <b>A</b> Brotonum. fol. 116. | Fragraria.    | 117.    |
| Absinthium. 116.             | Frambæsia.    | ibidem. |
| Allium. 66.                  | Grossularius. | ibid.   |
| Alticocalus. 177.            | Hyssopus.     | 103.    |
| Amarantus. 99.               | Iris.         | 113.    |
| Amygdala. 166.               | Lactuca.      | 44.     |
| Apium. 51.                   | Lauandula.    | 106.    |
| Asparagi. 56.                | Lilium.       | 95.     |
| Aurantia. 177.               | Limonia.      | 177.    |
| Bellis. 113.                 | Maiorana.     | 110.    |
| Beta. 53.                    | Mala.         | 132.    |
| Blitum. ibidem.              | Melones.      | 87.     |
| Brassica. 47.                | Mentha.       | 106.    |
| Cepa. 69.                    | Mespila.      | 157.    |
| Cerafa. 148.                 | Mora.         | 151.    |
| Cinara. 88.                  | Nux & nuces.  | 160.    |
| Citria. 177.                 | Ocimum.       | 99.     |
| Cotonea. 143.                | Olea.         | 191.    |
| Cucumis. 82.                 | Oxalis.       | 62.     |
| Cucurbita. 77.               | Pepo.         | 87.     |
| Ficus. 183.                  | Persica.      | 153.    |
| Foeniculum. 103.             | Petroselinum. | 51.     |
|                              | Phlogium.     | 113.    |
|                              | Poma          |         |

# INDEX.

|             |      |                          |       |
|-------------|------|--------------------------|-------|
| Poma.       | 124. | Ruta.                    | 59.   |
| Portulaca.  | 53   | Salvia.                  | 103.  |
| Porrum.     | 64.  | Satureia.                | ibid. |
| Pruna.      | 146. | Solsequium.              | 106.  |
| Punica.     | 169. | Sorba.                   | 157.  |
| Pyra.       | 140. | Spinacea.                | 62.   |
| Raphanus    | 73.  | Thymus.                  | 106.  |
| Rosa.       | 92.  | Vettonica, seu œilletus. | 110.  |
| Rosmarinus. | 103. | Viola.                   | 98.   |

Qui plureis plantas & arbores requiret,  
consultat Alexikepum, seu me-  
dicum Hortum nostrum.

## OPVSCVLVM DE HORTENSIVM Arborum Insitione, hæc habet.

|                                                                                           |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| De insitione quæ sit sub cortice & in trunco, ex Gracis<br>Florentini Georgicis.          | fol. 207. 1. |
| De Insitione quæ sit per inoculationem, ex gracis Didymi<br>Geoponicis-                   | 209. 2.      |
| Particularia de Insitione, ex Diophane Græcorum a-<br>gri scriptore.                      | 210. 3.      |
| De arborum generatione & insitione, ex secundo Geor-<br>gicorum Vergilij.                 | 212. 4.      |
| De Insitione, ex Iunio Columella.                                                         | 214. 5.      |
| De Insitione ex Plinio.                                                                   | 218. 6.      |
| De Insitione, ex Paladio: maximè earum arborum quas<br>lib. 3. Horti nostri descripsimus. | 222. 7.      |
| De Insitione, ex Petro Crescentio.                                                        | 227. 8.      |
| De Insitione, ex Iouiano Pontano.                                                         | 236. 9.      |
| Insitionis ope & artificio multa ad stuporem vsque mi-<br>randa fieri.                    | 240. 10.     |
|                                                                                           | OPV.         |

# OPVSCVLVM DENDRANATO

MES, SEV SECTIONIS ARBO

rum in sua membra, summa-  
tim hæc proponit.

**R** Adices, arboribus pro fundamento & pedibus esse.  
fol. 243.

Truncum, arborum corpus esse.

ibid.

Ramos loco brachiorum haberi.

ibid.

Caulēs & furculos, manus ac digitos præ se ferre.

ibid.

Cortices loco cutis esse.

244.

Humores sub cortice & partibus alijs, pro sanguine ha-  
beri.

ibidem.

Carnem cortici, ceu cuti subesse.

ibidem.

Venas per caules & furculos reptare.

ibid.

Alburnum pro adipe in quibusdam esse.

ibid.

Pulpam & nervos arboribus adesse.

ibid.

Arborum carnes glandia quandoq<sup>3</sup> habere.

ibid.

Arbores medullam gerere in ipso medutillio.

ibid.

Calorem proprium & congenitum habere arbores.

245.

Vnde, & quomodo procedat in arboribus educatio, &  
alimonia.

ibidem.

Vnde tam multa germina in capitibus ramorum.

ibid.

Vnde tot stolones in cruribus radicum arborum.

ibidem.

Dei summam sapientiam in arborum formatione eluce-  
re.

246.

De prodigiosa & mirabili quarundam arborum ampli-  
tudine, & fructuoso prouentu.

ibidem.

Pulchra & philosophica de nuce & quercu.

ibid.

Deum Opt. Max. omnia sustinere.

247.

COM

COMMENTARIOLVS DE HO-  
MINIS SYMMETRIA HAEC  
HABET.

- H**ominis corpus harmonicum esse organum, om-  
nibus suis mensuris absolutis. fol. 247.  
Faciem hominis tribus constare dimensionibus. 248.  
Statura hominis partes esse novem. ibidem.  
Commensurationem singularum partium corporis, in  
longitudinem. 249.  
Mensuram singulorum membrorum corporis in latitu-  
dinem. ibidem.  
Dimensionem singularum partium corporis in altitudi-  
nem. 250.

FINIS.

- Accesserunt ad Hortensium Historiam,**  
*Antonij Mizaldi Opusculum Dendranatomes seu sectionis arborum, in sua membra.* pag. 243  
*Eiusdem de Hominis proportionem & cōmensurationem, Opusculum.* 247.  
*Dioclis Carystij medici celeberrimi ad Antigonom Regem Epistola, de morborum præsagij & eorundem extemporaneis remedijs, per Hortensia.* 251.  
*Ad hæc Arnaldi à Villanova medici præstantissimi Consilium ad Regem Arragonum de salubri Hortensium usu.* pag. 261.  
*Antonij Mizaldi Tract. an caseus edendo sit salubris.* pag. 279.  
*Eiusdem Opusculum de Sena.* 285